

Bedrijfsgegevens

Maatschap R. Marskamp en
C. Marskamp-Nabers
70 melkkoeien
30 stuks jongvee
50 hectare grond waarvan 6,5 hectare
voor maïsteelt



Tekst en beeld: Colinda van Ekris

“Er wordt tegenwoordig veel gevraagd van ondernemers.”

De komende jaren houdt Arjan Marskamp (20 jaar) zijn focus op zijn studie maar als het aan hem ligt is bedrijfsovername nu al aan de orde. Hij hoopt in de toekomst het melkveebedrijf van zijn ouders, Christien (51 jaar) en Roelof (53 jaar), over te nemen. Het bedrijf in de Uiterwaarden zit al 125 jaar in de familie Marskamp en lijkt voortgang te krijgen.

Roelof: “Ik heb destijds het bedrijf ook van mijn vader overgenomen. Er waren uiteindelijk geen andere broers die het bedrijf over wilden nemen en het was vanzelfsprekend dat ik het bedrijf overnam.”

Christien: “Ik vind het bijzonder dat Roelof op zijn 17de al in maatschap zat. Hij was heel jong toen hij de keuze om in het bedrijf te stappen al maakte.”

Roelof: “Ik zat al volledig in het bedrijf en we bouwden een nieuwe stal waar ik mijn bijdrage aan leverde. Daarnaast heb ik bij loonwerkers gewerkt maar ik was voor 80% op het bedrijf thuis aan het werk.”

Arjan: “Ik roep al jaren dat ik het bedrijf wil overnemen, ik vind het gewoon prachtig werk.”
Christien: “Arjan stond al jong op het voetbalveld. Als hij een trekker of grasmaaier hoorde,

had hij geen aandacht meer voor de bal.”

Arjan: “Daarom ben ik maar gestopt met voetbal. Is er op zaterdag thuis net wat moois te beleven, stond ik op het voetbalveld.”

Studie gaat voor

Arjan: “De kans dat ik het bedrijf niet over ga nemen is heel klein.”

Christien: “Toen duidelijk werd dat Arjan het bedrijf in wilde, hebben we wel gezegd dat hij eerste een hbo-opleiding moet volgen.”

Arjan: “Ik zit nu in mijn laatste jaar van de opleiding werkbouwkunde op het Deltion College in Zwolle. Volgend jaar start ik met de studie Agrarisch ondernemerschap op Aeres hogeschool in Dronten.”

Roelof: “Er wordt tegenwoordig veel gevraagd van ondernemers. Banken willen dat

agrariërs zelf een financieringsplan opstellen. Ik vind het daarom belangrijk dat Arjan een studie doet waarin hij dit leert. Als je geen opleiding hebt, dan mis je toch kennis.”

Arjan: “Gelukkig heb ik geen moeite met leren, maar ik kan me soms slecht concentreren. Soms moet ik echt naar buiten.”

Voorbereiden op overname

Christien: “Onze medewerking aan het onderzoek over agrarische bedrijfsopvolging brengt ons veel informatie over wat belangrijk is bij bedrijfsovername. Het is vooral goed dat mijn andere drie dochters er zo bij betrokken worden. Ik ben benieuwd hoe zij erover denken.”

Arjan: “Ik vind het ook mooi om te horen hoe het bij anderen gaat en hoe andere families



Arjan Marskamp
Wilsum
20 jaar
Lid van AJK Zwolle
Kampen

“De kans dat ik het bedrijf niet over ga nemen is heel klein.”

tegen bedrijfsovername aankijken. Ik heb al wel ontdekt dat communicatie heel belangrijk is om familiedrama's te voorkomen.”

Christien: “Het is uiteindelijk onze beslissing maar de dames moeten het wel begrijpen en weten wat er gebeurt. Onze dochters zijn loyaal aan ons maar ze hebben ook partners. Er zal toch een gunfactor moeten komen, ook vanuit de schoonfamilie.”

Bedrijf doorontwikkelen

Roelof: “Door de jaren heen hebben we land bijgekocht, de stal gerenoveerd en de inrichting vernieuwd. Ik heb het altijd belangrijk gevonden om mee te gaan in de ontwikkelingen. Dit moet ook wel, de koeien van dertig jaar terug waren veel kleiner.”

Arjan: “Op de stal na is het bedrijf klaar voor de toekomst. Mijn doel is verbeteringen doorzetten om zo optimaal mogelijk te produceren. Ook moet voor 2024 het asbestdak vervangen zijn. We moeten met zijn allen nadenken wat we daarmee willen.”

Christien: “De bedrijfsvoering is wel anders als je zeker weet dat er opvolging is. We hebben een onzekere periode gehad waarin verhuizing aan de orde was. Op dat moment is de energie er toch uit en laat je het bedrijf zoals het is.”

Sociaal leven

Christien: “Van alleen de boerderij had ik geen voldoening, ik miste sociale contacten. Toen kwam pleegzorg op mijn pad. Dat heeft ons als gezin maar ook mij als mens gevormd. Wat ik Arjan wel echt mee wil geven is dat hij een goed sociaal leven blijft houden. Er is meer dan alleen het bedrijf en meer dan alleen koeien melken.”

Roelof: “Er is steeds minder aanloop van tegenwoordigers of leveranciers op het bedrijf, het wordt steeds individueler.”

Christien: “Als je alleen op het bedrijf zit, kun je je niet spiegelen aan mensen. Daarom is contact met andere melkveehouders belangrijk maar ook contacten buiten de sector.”

Arjan: “Je kunt jezelf makkelijk isoleren op een agrarisch bedrijf. Er is namelijk altijd wat te doen, dan is het bedrijf al snel een excuus om iets af te zeggen.”

Roelof: “De werkelijke bedrijfsovername ligt nog in de toekomst. Wel is duidelijk dat we voorlopig op deze voet verder gaan. Wanneer Arjan zijn hbo-diploma binnen heeft hoop ik dat hij na een paar jaar in maatschap kan gaan.”

Arjan: “Als we met zijn drieën in maatschap zitten, moeten er natuurlijk ook drie inkomens uit te halen zijn. Afhankelijk van het werk op het bedrijf wil ik eerst buiten het bedrijf gaan werken. De boer op.”

Project RAAK

Maatschap Marskamp is één van de deelnemers van project RAAK, agrarische bedrijfsopvolging: van keukentafel tot familiestatuuat. Een tweejarig onderzoek door Windesheim, in samenwerking met onder andere NAJK. Centraal hierin staat de balans tussen bedrijfs- en familiebelang. Christien: “Arjan zet waarschijnlijk het bedrijf voort, maar er zijn andere belangen die spelen. Dit traject is voor ons een bewustwordingsproces waardoor we goed voorbereid zijn op wat er komen gaat.”